

ประเทศไทย: หยุตการดำเนินคดีกับผู้สื่อข่าวสำนักข่าวภูเก็ตหวนสำหรับการรายงานข่าวเกี่ยวกับวิกฤตการค้ำ มนุษย์ชาวโรฮิงญา

“รัฐบาลไทยต้องยุติคดีอาญาแก่ผู้สื่อข่าวสองคนของวารสารข่าวออนไลน์ “ภูเก็ตหวน” ซึ่งกำลังจะมีการพิจารณา
คดีขึ้นในวันที่ 14 กรกฎาคม 2558 เนื่องจากเขียนข่าวเกี่ยวกับการค้ำมนุษย์ชาวโรฮิงญา” คณะกรรมการ
นักนิติศาสตร์สากล (ไอซีเจ) กล่าววันนี้

การพิจารณาคดีนั้นเกี่ยวกับข้อหาซึ่งเริ่มขึ้นโดยกองทัพเรือไทยโดยกล่าวหานายอลัน มอริสัน และนางซุติมา สีตา
เสถียร สำหรับการผลิตซ้ำซึ่งย่อหน้าหนึ่งของบทความที่ได้รับรางวัลพูลิตเซอร์ (Pulitzer Prize) ของสำนักข่าว
รอยเตอร์ซึ่งกล่าวเชื่อมโยงถึงกองทัพเรือกับการลักลอบขนส่งชาวโรฮิงญาออกนอกชายฝั่งของประเทศไทย

“ประเทศไทยต้องยุติการดำเนินคดีข้อหาดังกล่าวทันทีและปราศจากเงื่อนไข” นายแซม ชาร์ฟี ผู้อำนวยการภูมิภาค
สำนักงานภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกแห่งไอซีเจกล่าว “การดำเนินคดีอาญากับการกล่าวถ้อยคำใดๆ ถือเป็นการละเมิด
ต่อกฎหมายระหว่างประเทศ และการไม่หยุดการดำเนินคดีของกองทัพเรือไทยดูเหมือนเป็นการนำไปใช้ในทางที่ผิด
มากขึ้น เมื่อเกิดขึ้นในช่วงเวลาที่ผู้สื่อข่าวทั้งสองมีบทบาทสำคัญในการเปิดเผยข้อเท็จจริงเกี่ยวกับหลุมฝังศพที่
ชายแดนไทย-มาเลเซียและมีคนอพยพและผู้ลี้ภัยหลายพันคนซึ่งรวมถึงชาวโรฮิงญาถูกปล่อยไว้บนเรือในทะเล
อันดามัน

เมื่อวันที่ 16 ธันวาคม 2556 กองทัพเรือไทยยื่นฟ้องคดีอาญาในข้อหาหมิ่นประมาทและการกระทำความผิดตาม
พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ฯ แก่ผู้สื่อข่าวทั้งสองคน โดยในวันที่ 17 เมษายน
2557 ผู้สื่อข่าวดังกล่าวถูกตั้งข้อหาหมิ่นประมาทตามมาตรา 326 และมาตรา 328 แห่งประมวลกฎหมายอาญาของ
ไทย ซึ่งมีอัตราโทษสูงสุดให้จำคุก 2 ปี และปรับมากกว่า 200,000 บาท (6,000 ดอลลาร์สหรัฐ) และข้อหาฝ่าฝืน
มาตรา 14(1) แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ซึ่งมีอัตราโทษสูงสุด
ให้จำคุก 5 ปี และปรับมากกว่า 100,000 บาท (3,000 ดอลลาร์สหรัฐ)

“ความไร้สาระของการดำเนินคดีเหล่านี้ถูกเน้นย้ำยิ่งขึ้นเมื่อสำนักนายกรัฐมนตรีของไทยสอบถามหนึ่งในผู้สื่อข่าว
ดังกล่าว คือ นางซุติมา สีตาเสถียร ซึ่งเป็นผู้ที่ทำปริญญาเอกเกี่ยวกับชาวโรฮิงญา โดยแนะนำแนวทางการแก้ไข
ปัญหาวิกฤต “มนุษย์เรือ” มันไม่สายเกินไปที่จะทำตามข้อเรียกร้องให้ยุติการดำเนินคดีทั้งหมดโดยปราศจากเงื่อนไข
เพื่อเป็นการยอมรับอย่างเป็นทางการถึงงานที่สำคัญของนางซุติมา สีตาเสถียร และ นายอลัน มอริสัน ซึ่งเป็นผู้ยก
ประเด็นปัญหาเหล่านี้และเพื่อเป็นการแสดงออกอย่างเป็นทางการให้คำมั่นของไทยในการจัดการปัญหา
ดังกล่าว” นายแซมกล่าว

ภูมิหลัง

ตามข้อบทที่ 19 แห่งกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (ICCPR) ซึ่งประเทศไทยเป็นภาคีนั้น ให้การรับรองสิทธิในอิสรภาพในการแสดงออกซึ่งรวมถึงสิทธิในการสื่อสารข้อมูลด้วย คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติซึ่งติดตามการปฏิบัติตาม ICCPR ของรัฐภาคี ได้แสดงความกังวลในการนำกฎหมายหมิ่นประมาทไปใช้ในทางที่ผิดโดยการกำหนดให้เสรีภาพในการแสดงออกเป็นความผิดทางอาญาและได้กล่าวไว้ว่ากฎหมายดังกล่าวไม่ควรนำมาใช้เมื่อการแสดงออกนั้นปราศจากเจตนาร้ายและเป็นไปเพื่อประโยชน์สาธารณะ

ไอซีเจ รัฐบาลประเทศต่างๆ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน และองค์กรเจ้าหน้าที่ระหว่างประเทศอื่นๆ เห็นว่ากฎหมายหมิ่นประมาททางอาญาควรได้รับยกเลิก เนื่องจากกฎหมายดังกล่าวไม่สอดคล้องอย่างแน่แท้กับ ICCPR กฎหมายและมาตรฐานระหว่างประเทศอื่นๆ ที่เกี่ยวกับเสรีภาพในการแสดงออก อีกทั้งการลงโทษทางอาญาเป็นวิธีที่ไม่ได้สัดส่วนเพื่อคุ้มครองการถูกทำลายชื่อเสียงและก่อให้เกิดอุปสรรคอย่างร้ายแรงในการใช้การแสดงออกอย่างอิสระ

ประเทศไทยถูกวิจารณ์ในเดือนพฤษภาคม 2557 ที่ผ่านมา เมื่อคณะกรรมการแห่งสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทรมานได้แสดงความกังวลถึง “มีการกล่าวหาจำนวนมากและอย่างสม่ำเสมอว่ามีการกระทำตอบโต้ที่ร้ายแรงและมีการคุกคามนักต่อสู้เพื่อสิทธิมนุษยชน ผู้สื่อข่าว ผู้นำชุมชน และครอบครัวของเขา รวมถึงการโจมตีทางวาจาและทางกายภาพ การบังคับบุคคลให้สูญหาย และการข่มขู่การฆาตกรรม การข่มขู่และการข่มขู่ข้อมูลเกี่ยวกับการสอบสวนคดีตามข้อกล่าวหาเหล่านั้น”

คณะกรรมการได้เสนอแนะให้ประเทศไทย “ควรจะใช้มาตรการที่จำเป็นทั้งหมดเพื่อ (ก) ดำเนินการหยุดการกระทำที่เป็นการข่มขู่และโจมตีนักต่อสู้เพื่อสิทธิมนุษยชน ผู้สื่อข่าว และผู้นำชุมชนทั้งหลาย และ (ข) ดำเนินการสอบสวนอย่างเป็นระบบต่อกรณีการคุกคาม ข่มขู่ และโจมตีต่างๆ เพื่อที่จะดำเนินคดีและลงโทษผู้กระทำความผิดและให้การรับรองการเยียวยาอย่างมีประสิทธิภาพแก่ผู้เสียหายและครอบครัวของเขา”

ติดต่อ

นายแซม ซารีฟี

คณะกรรมการนักนิติศาสตร์สากล สำนักงานภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก

โทร. +66(0) 2 619 8477

อีเมล sam.zarifi@icj.org